תלמוד בבלי · ראשונים · פסקי תוספות · סדר מועד

פסקי תוספות על תענית

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פסקי תוספות על תענית

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פסקי-תוספות-על-תענית/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פירוש א 5
פירוש ב 5
פירוש ג 5
פירוש ד 5
פירוש ה 5
פירוש ו 5
פירוש ז 5
פירוש ח 5
פירוש ט 5
פירוש י 6
פירוש יא 6
פירוש יב 6
פירוש יג 6
פירוש יד 6
פירוש טו 6
פירוש טז 6
פירוש יז 6
פירוש יח 6
פירוש יט 6
פירוש כ 7
פירוש כא 7
פירוש כב 7
פירוש כג 7
פירוש כד 7
פירוש כה 7
פירוש כו 7
פירוש כז 7
פירוש כח 8
פירוש כט 8
פירוש ל 8
פירוש לא 8
פירוש לב 8
פירוש לג 8
פירוש לד 8
פירוש לה 8
פירוש לו 8
פירוש לז 9
פירוש לח 9
פירוש לט 9
פירוש מ 9
פירוש מא 9
פירוש מב 9
פירוש מג 9
פירוש מד 9
פירוש מה 9
פירוש מו 10
פירוש מז 10
פירוש מח 10
פירוש מט 10
פירוש נ 10
פירוש נא 10
פירוש נב 10
פירוש נג 10
פירוש נד 10
פירוש נה 10
פירוש נו 11
פירוש נז 11
פירוש נח 11
פירוש נט 11
פירוש ס 11
פירוש סא 11
פירוש סב 11

פירוש סג 11

פירוש א

אסור להזכיר משיב הרוח עד שיזכיר שליח ציבור: נהגנו לשאול לכך אומר ותן טל ומטר. ד"ז בראי"ש [סימן ב]:

פירוש ב

אמר משיב הרוח בימות החמה גוערין בו ומוחין לבל יעשהו עוד: שם

פירוש ג

בימות הגשמים לא אמר מוריד הגשם מחזירין אותו לראש הברכה ואם לא חזר עד אתה חונן אומר ברוך אתה מוריד הגשם וכו' ותן טל ומטר ודיו:

פירוש ד

בגולה לששים יום שואלין מטר: ד"ה הלכתא: דף י

פירוש ה

ביום שמיני בחג אחרון מזכיר גשם ולא ראשון וביום טוב ראשון של פסח להפך וכיון שפוסק שוב אינו מתחיל: ד"ז בגמרא: דף ד

פירוש ו

עוללות שאין להן כתף פתיגין זה על גב זה נטף תלויות בשדרה ויורדות ולא נתבשלו: (זה נמצא בירושלמי דפאה פ"ז):

פירוש ז

בישתבח ברוך אתה ה' אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות גדול בתשבחות זהו רוב ההודאות:

פירוש ח

ת"ח כל אחד מודה לחבירו בין על האמת בין על השקר:

פירוש ט

הרחוקים מנהר פרת כגון בני בבל לא היו עולין לרגל:

פירוש י

תענית ציבור אסור ברחיצה וכל שכן גיהוץ ותספורת ואבל אסור רק שבעה ותספורת וגיהוץ שלשים יום:

פירוש יא

יום ששים כלאחריו:

פירוש יב

ירושלמי פרנס בעינן נאמן וחשוב ושהצילם משום גזרה:

פירוש יג

התענה על החולה ונתרפא או מת מתענה ומשלים: ד"ז בגמרא: דף י ע"ב

פירוש יד

ההולך למקום שמתענין מתענה עמהם וכשיוצא משם אוכל בין דעתו לחזור בין אין דעתו לחזור: שם בד"ה ההולך

פירוש טו

שכח ואכל יפרוש מיד ולא יאכל כדי שובעו וכן עוברות ומניקות וחולים: שם

פירוש טז

חשוכי בנים משמשים בשני רעבון ובליל שטבלה: ד"ה אסור: דף יא

פירוש יז

אין תענית ציבור בבבל לפי שאין הנשיא עמהן: ד"ז ברא"ש: סי' ט'

פירוש יח

קבל להתענות שני ימים אוכל בלילה שביניהם אם לא פירש: שם סימן יא

פירוש יט

מתענין לשעות אם אמר הריני בתענית למחר עד חצות ואחר כך נמלך וגומרו: שם סי' יב

פירוש כ

אין אומרים ענינו לא בערבית שרוצה להתענות למחר ולא בשחרית:

פירוש כא

בטלה מגילת תענית הימים שנקבעו לומר על הניסים אבל יום טוב כגון תשעה באב לא בטלו:

פירוש כב

לא קבל תענית מותר לאכול ומיהו אם התענה אומר עננו כמו בתענית חלום:

פירוש כג

קבלת תענית אומר בשומע תפלה הריני בתענית למחר ותרצני כי אתה שומע תפלת עמך:

פירוש כד

קבל עליו תענית שני וחמישי ושני קודם שקבעו חודש ביום שלשים אלא בשלשים ואחד וחל שלשים ואחד ביום שני וחמישי מקיים קבלתו:

פירוש כה

המקבל תענית יחיד אומר מבערב הריני בתענית יחיד למחר:

פירוש כו

המקבל עליו תענית סתם אין נאסר אלא בתענית יחיד:

פירוש כז

ציבור שגזרו תעניות ואירעו בהן ראש חדש או פורים ולא העלו על דעתם מפסיקין אותו יום ואין מתענין ועכשיו ציבור הוי כיחיד לענין תענית וצריכין לפרוע אותו שמפסיקין שם

פירוש כח

גמר בערב מלאכול מותר כל זמן שלא ישן ואוכל עד שיעלה עמוד השחר. מתנמנם אינו כישן:

פירוש כט

נהגו לשתות אחר שינה דהוי כהתנה דמותר ואין יחיד מתפלל ענינו אלא במנחה:

פירוש ל

מתענין לשעות ומתפללין ענינו:

פירוש לא

קבלת תענית בש"ת ובתענית חלום מתפלל ענינו:

פירוש לב

אחר שקיעת החמה אוכל ואין צריך להמתין עד צאת הכוכבים:

פירוש לג

לוה אדם תעניתו ופורע ודוקא אם יארע לו אונס:

פירוש לד

כשהציבור מתענין אין יכולין ללות אפילו על מנת לפרוע:

פירוש לה

בוגרת שהגיע זמנה לינשא עליה ליפות עצמה שימצאו לה קופצים וכן בוגרת נשואה:

פירוש לו

אבל אסור לרחוץ כל גופו בין בחמין בין בצונן אבל פניו ידיו ורגליו בצונן מותר בחמין אסור אפילו אצבעו לסוך אסור ואם אין מתכוין לתענוג אלא להעביר זוהמא מותר או מלוכלך רוחץ בצונן להעביר זוהמא ואפילו ביום הכיפורים שרי בכך:

פירוש לז

אפילו מלאכה מותרת בשבת משום סכנת נפשות:

פירוש לח

יחיד רשאי לומר בכל ברכה מעין הברכה:

פירוש לט

צריך פרנסה בברכת השנים וכה"ג:

פירוש מ

עכשיו רבים הצריכים מטר קובעים בש"ת ולא בברכת השנים. יחיד אין אומר ענינו בין גואל לרופא אלא בשומע תפלה ובתענית ציבור שלנו רבים הן קובעים ברכה בין גואל לרופא:

פירוש מא

נשא לבבנו אל כפים כאילו נותן הלב בתוך היד שאין שרץ בידו שאין טבילה מועלת: [בירושלמי פ"ב הלכה א']:

פירוש מב

להוריד לפני התיבה רגיל בחנינה ואגדה ומבין בכל הברכות דאפילו הרגיל בגמרא ובאגדות טועה כשמתפלל ברבים:

פירוש מג

בחתימה אחת אין להיות ברוך פעמים:

פירוש מד

יוצאין לקברות לרחובה של עיר כגולים ואם נתחייבנו מיתה הרינו כמתים ואם גלות הרינו גלינו ואם רעב הרינו רעבים:

פירוש מה

כהן המכיר משמרתו ומשמרת בית אביו אסור לשתות יין באותו יום:

פירוש מו

חנוכה ופורים לפניו ואחריו אסור בהספד ובתענית:

פירוש מז

אין מתחילין להתענות ביום חמישי:

פירוש מח

אפילו יחיד המקבל עליו תענית מתענה ומשלים:

פירוש מט

שכיב מרע שאמר אל תתנו לבני אלא שקל נותנין להן כל צורכן:

פירוש נ

הר הבית היה מקורה ולא היו הגשמים יכולין ליכנס:

פירוש נא

התראת ספק היינו שמחוסר אחריו מעשה דהא המדביק פת בתנור חייב אם לא רדה מיד:

פירוש נב

נתן נכסיו לעניים אף אשתו הענייה נזונית מהן:

פירוש נג

כשמקבלין תעניות אחר הפסח וסוכות אז צריך כל יחיד לקבל עליו מבעוד יום:

פירוש נד

קבלו הציבור תענית ועבר הדבר קודם חצות לא ישלימו אחר חצות ישלימו:

פירוש נה

הלל הגדול מפני הגשמים יתחילו העומדים בבית ה' בלילות ששירות גשמים בלילה וכתיב מעלה נשיאים וגו':

פירוש נו

נשיאת כפים שחרית מוסף ונעילה ולא בלילה:

פירוש נז

כהנים של משמר הן שעולין למעמדן:

פירוש נח

מותר לאכול ולשתות קודם תפלת מוסף ולא להשתכר:

פירוש נט

בעל מום בסתר נושא כפיו ואף בגלוי כשרגילין בו בני עירו:

פירוש ס

אין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקים ובהתחלה פליגי:

פירוש סא

לא היו מתפללין על קרבן אחיהם בתמידים. כל יום שיש בו הלל אין בו מעמד:

פירוש סב

אין מברכין על הלל דראש חדש דמנהגא הוא:

פירוש סג

ליל ראשון של פסח חובה ליחיד לגמור הלל מכל מקום הא דקאמר יחיד לא יתחיל ואם התחיל גומר אראש חדש קאי על ידי דילוג גומר ומיהו לשון גומר משמע בלא דילוג: